

Praktiska lagstiftare ogillar juridiskt käbbel

Svensk lagstiftning tog ett steg fram och två tillbaka i förra veckan. Efter att ha fått på tafs av EU tog Högsta domstolen, HD, skeden i vacker hand och avskaffade dubbelbestrafningen av skattebrott. I gengäld tog regeringen ett kliv bakåt mot medeltiden med sitt tragikomiska beslut om att kriminalisera sex med djur.

Rättssäkerhet har aldrig varit en svensk paradgren. Vår säregna historia med ett svagt borgerskap, en stark bondeklass som gärna allierat sig med kungen för att hålla adeln i örat och mycket annat samverkade till en rättsordning som, snällt sagt, var praktiskt lagd. Juridiska hårklyverier har av tradition inte stått högt i kurs i Sverige. Summariska administrativa beslut fattade på socken- eller kommunal nivå blev i stället en viktig del av vår rättstradition. Lösdriverilagen som fanns kvar till 1964 gjorde det möjligt att utan nämnvärd rättslig prövning i årtal låsa in folk som "underlät att försörja sig" på arbetsanstalter. Systemet kopierades till stor del av Ryslands tsarer och gillades även av deras efterträdare.

Mot den bakgrunden var det inte så konstigt att HD för tre år sedan slog fast att det går bra att först utdela ett skattetillägg och därefter åtala en person för skattebrott i samma ärende. Skattetillägg är ju bara en administrativ åtgärd i gammal fin svensk anda så någon dubbelbestrafning handlade det alltså inte alls om. EU-domstolen såg dock annorlunda på saken. Om skattetillägget har "straffrättslig karaktär" ska det inte gå att dessutom döma någon även för skattebrott, resonerade EU-domstolen.

Nu har även HD insett att Sverige är en del av EU. Därmed våras det för tusentals dömda skattebrottslingar, däribland, som ÖP vaket refererade, även för huvudmannen i kroghärvan i Östersund. Snopet, kan man tycka om många fall, men ändå ett steg framåt för rättssamhället.

Men utan EU-domstolens vakande öga faller svensk lagstiftning med ett slags automatik tillbaka i konstigheter. Som förra veckans beslut från regeringen om att kriminalisera sex med djur, tidelag. En handling som avkriminaliserats 1944, samtidigt som homosexualitet blev tillåten.

En allians av miljöpartister, djurrättsaktivister och en talför representant för Veterinärförbundet har oförtrutet drivit frågan i ett decennium. Dåvarande jordbruksministern Eskil Erlandsson försökte 2008 med närmast chockerande exempel visa på hur svåra gränsdragningarna kan bli vid en lagstiftning. Andra pekade på att det brott som oftast anförs, sadistiska knivskärningar på ston, inte har med tidelag att göra och dessutom omfattas av gällande lagstiftning. Inget hjälpte.

Nu får vi en lagstiftning som åter bekräftar bilden av ett avvikande land i Europas periferi. För MP och veganerna är det en stor seger, resten av riksdagen och regeringen borde skämmas.

Den som levt med bilden av Smålands landsbygd som ett hemvist för puritanismen, fick sin illusion brutalt krossad när dåvarande jordbruksministern (nuvarande landsbygdsminister) Eskil Erlandsson 2008 gav exempel på hur svårt det kan bli att dra gränser för en lag som förbjuder sex med djur. Ändå fick han till slut i förra veckan kapitulera och släppa fram en lag som aldrig borde ha blivit verklighet.

Anders Wiklund, SCANPIX